

PREZES SĄDU OKRĘGOWEGO

ul. Juliusza Słowackiego 5
97-300 Piotrków Trybunalski
tel. 44 64 94 101 fax 44-74-15-836

Piotrków Trybunalski, dnia 16 grudnia 2022 r.

Nr A-0144-125/22

**Zakładowa Organizacja Izbowa
Związku Zawodowego Celnicy PL
przy Izbie Administracji Skarbowej
we Wrocławiu
ul. Powstańców Śląskich 24,26
53-333 WROCLAW
celnicy.pl.dolnyslask@gmail.com**

W odpowiedzi na Państwa wniosek o udostępnienie informacji publicznej z dnia 28 listopada 2022 roku w załączeniu przedstawiam zanonimizowane uzasadnienie wyroku w sprawie V Pa 22/22 (poprzednia sygn. akt V Pa 63/19) Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb.

Z poważaniem

Prezes Sądu Okręgowego

Stanisław Tomasik

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w dniu 27 lutego 2019 roku, skierowanym przeciwko [REDAKTOWANO] powód [REDAKTOWANO] wniósł o zobowiązanie pozwanej [REDAKTOWANO] do wydania powodowi świadectwa służby w [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] ze wskazaniem w treści tego świadectwa przepisów art. 171 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 165 ust. 7 ustawy z dnia 26 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej jako podstawy wygaśnięcia stosunku służby oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda odprawy pieniężnej w związku z wygaśnięciem stosunku służbowego.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 czerwca 2019 roku w sprawie sygn. akt IV P 7/19 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim:

1. nakazał pozwanej [REDAKTOWANO] wydanie powodowi [REDAKTOWANO] świadectwa pracy służby w [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] ze wskazaniem jako podstawy wygaśnięcia stosunku służby art. 171 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 165 ust. 7 ustawy z dnia 26 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej,
2. zasądził od pozwanej [REDAKTOWANO] na rzecz powoda [REDAKTOWANO] tytułem odprawy pieniężnej w związku z wygaśnięciem stosunku służbowego kwotę 29.041,20 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2019 roku do dnia zapłaty.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

[REDAKTOWANO] został w dniu 1 lipca 1995 roku zatrudniony w [REDAKTOWANO] na czas określony do dnia 30 września 1995 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kontrolera celnego.

Umową o pracę z dnia 29 września 1995 roku stosunek pracy powoda został przedłużony na okres służby przygotowawczej do dnia 30 czerwca 1998 roku.

Na wniosek powoda od dnia 1 października 1996 roku został on przeniesiony do pracy w [REDACTED]

Umową o pracę z dnia 30 czerwca 1998 roku powód został zatrudniony na czas nieokreślony na stanowisku funkcjonariusza celnego. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano Posterunek [REDACTED] oraz komórki organizacyjne [REDACTED] na terenie województwa [REDACTED]

Z dniem 1 sierpnia 2000 roku powód został mianowany do stałej służby w [REDACTED] na stanowisku kontrolera celnego z nadanym stopniem służbowym młodszego dyspozytora celnego.

Od dnia 1 maja 2002 roku jako miejsce pełnienia służby powoda wskazano [REDACTED]

Od dnia 1 października 2005 roku powód awansował na stanowisko starszego kontrolera celnego.

Z dniem 1 października 2008 roku powodowi nadano stopień dyspozytora celnego.

Od dnia 30 listopada 2009 roku powodowi nadano stopień młodszego aspiranta celnego w korpusie aspirantów [REDACTED]

Powodowi zaproponowano pełnienie służby od dnia 1 stycznia 2011 roku na stanowisku młodszego specjalisty celnego w [REDACTED]

[REDACTED] Powód przyjął propozycję.

Z dniem 21 września 2011 roku powoda mianowano na stopień aspiranta celnego w korpusie aspirantów [REDACTED]

Z dniem 21 września 2016 roku powoda mianowano na stopień starszego aspiranta celnego w korpusie aspirantów [REDACTED]

Od dnia 1 marca 2017 roku powód pełnił służbę w [REDACTED]

Pismem z dnia 15 maja 2017 roku powodowi zaproponowano nowe warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w [REDACTED]

- zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony;
- zatrudnienie na stanowisku samodzielnego referenta.

Powód przyjął propozycję. Nowe warunki pracy zaczęły obowiązywać od dnia 1 czerwca 2017 roku.

Podstawą roszczeń powoda było twierdzenie, iż jego stosunek służbowy wygasł, a tym samym winny mieć zastosowanie przepisy ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz przepisy ustawy z dnia 26 listopada 2016 roku - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej jako podstawy wygaśnięcia stosunku służby i regulujące uprawnienia osób, których stosunki służbowe wygasły.

Pozwana [REDAKTOWANO] odnosząc się do roszczeń powoda wskazała, że stosunek służbowy powoda nie uległ wygaśnięciu, a przekształceniu w stosunek pracy.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne.

Powód przyjął złożoną w trybie art. 165 ust. 7 ustawy z dnia 26 listopada 2016 roku - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej propozycję zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, na stanowisku samodzielnego referenta.

Sąd Rejonowy podniósł, że wbrew stanowisku pozwanego, stosunek pracy powoda oparty na umowie o pracę, nie mógł powstać z mocy ustawy. Umowa o pracę jest bowiem czynnością cywilnoprawną i dla zaistnienia wymaga zgodnych oświadczeń woli stron. W niniejszej sprawie takimi oświadczeniami były propozycja pracodawcy zatrudnienia na określonych warunkach i oświadczenie woli powoda o przyjęciu propozycji.

Zawarcie umowy zdaniem Sądu Rejonowego skutkuje powstaniem nowego bytu prawnego regulującego zatrudnienie powoda. Jest ono odmienne niż stosunek służby. Stosunek służby jest stosunkiem publicznoprawnym, regulowanym przez normy prawa administracyjnego.

Sąd Rejonowy zaznaczył, że Ustawa z dnia 26 listopada 2016 roku - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej nie mogła automatycznie przekształcić stosunku administracyjnoprawnego w cywilnoprawny. Przekształcenie takie jest niedopuszczalne także z uwagi na odmienności treści stosunku wiążącego strony, inny jest zakres podporządkowania, inny zakres obowiązków i inny zakres uprawnień pracownika i funkcjonariusza. Automatyczne przekształcenie skutkowałoby automatycznym przeniesieniem uprawnień funkcjonariusza do treści stosunku pracy co jest niedopuszczalne z uwagi na powyższe odrębności.

Sąd Rejonowy podniósł także, że skoro powodowi nie zaproponowano dalszego zatrudnienia w ramach stosunku służby, tym samym jego stosunek służby wygaś, bo jak wskazano wyżej, nie mógł sam z siebie automatycznie przekształcić się w stosunek pracy. Powód przestał być funkcjonariuszem, a został pracownikiem, czyli został zwolniony ze służby, a zatrudniony w ramach stosunku pracy.

Powyższe skutkuje uznaniem według Sądu Rejonowego, iż do powoda zastosowanie mają normy ustawy regulujące sytuację funkcjonariuszy, których stosunek służbowy wygaś.

Jednym z takich uprawnień jest prawo do odprawy wynikające z art. 250 ust. 4 ustawy o KAS - Funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, przysługuje odprawa.

Sytuacja powoda uległa istotnej zmianie, stosunek służbowy jako ekwiwalent za szczególne obowiązki przewidywał określone uprawnienia dla funkcjonariuszy. Powód jako pracownik z tych uprawnień nie będzie mógł korzystać. Czyli prawo do odprawy kompensuje, jak wskazywała pozwana, niedogodności związane z utratą stosunku służby.

Wysokość należnej powodowi odprawy 29.041,20 zł Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zaświadczenia złożonego przez pozwaną Izbę.

Uznając, iż stosunek służbowy powoda uległ wygaśnięciu, a tym samym został on zwolniony ze służby, Sąd Rejonowy uznał, że powodowi przysługiwało prawo do żądania świadectwa służby zgodnie z art. 174 ust. 10 ustawy o KAS - Przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

Apelację od wyroku wniósł pełnomocnik strony pozwanej, zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 § 1 i 2 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, polegającej na przyjęciu, iż okolicznością bezsporną w sprawie było, iż powodowi nie zaproponowano dalszego zatrudnienia w ramach stosunku służby, tym samym jego stosunek służby wygaś, podczas gdy wobec przyjęcia przez powoda złożonej mu propozycji zatrudnienia z dniem określonym w propozycji jego dotychczasowy stosunek służby przekształcił się w stosunek pracy, a nie wygaś;

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 170 ust 1 w zw. z art. 170 ust 3 i 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej poprzez uznanie, że pozwany powinien potraktować powoda jako osobę zwolnioną ze służby tj. wydać powodowi świadectwo służby oraz wypłacić mu odprawę, podczas gdy powód nie należy do kręgu podmiotów, o jakich mowa w treści art. 170 ust 1 pkt 1 ani też w treści art. 170 ust 1 pkt 2 cytowanej wyżej ustawy, gdyż jego stosunek służby nie wygaś na skutek przyjęcia zaproponowanych mu warunków zatrudnienia;

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 171 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej poprzez uznanie, że w przypadku powoda doszło do wygaśnięcia stosunku służby i nawiązania stosunku pracy, podczas gdy zgodnie z art. 171 ust 1 pkt 2 w/w ustawy wobec przyjęcia przez powoda złożonej mu propozycji zatrudnienia z dniem określonym w propozycji jego dotychczasowy stosunek służby przekształcił się w stosunek pracy na czas nieokreślony;

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 250 ust 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej poprzez uznanie, że powód jest funkcjonariuszem zwolnionym ze służby w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS i jako takiemu przysługuje mu odprawa, podczas gdy powód nie został zwolniony ze służby lecz wobec przyjęcia przez powoda złożonej mu propozycji zatrudnienia z dniem określonym w propozycji jego dotychczasowy stosunek służby przekształcił się w stosunek pracy na czas

nieokreślony na podstawie art. 171 ust 1 pkt 2 p.w. ustawę i stąd brak podstaw do wypłaty na rzecz powoda odprawy oraz wydania mu świadectwa służby;

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 174 ust 10 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej poprzez przyjęcie, że powodowi przysługuje prawo żądania świadectwa służby na w/w podstawie, mimo iż stosunek służbowy powoda wobec przyjęcia przez niego przedstawionych mu propozycji nowych warunków zatrudnienia, przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust 1 pkt 2 p.w. Ustawę, a nie wygasł oraz pomimo tego, że art. 174 ust 10 ustawy o KAS nie ma zastosowania w niniejszej sprawie, jako dotyczący stanów faktycznych zaistniałych po dniu 1 stycznia 2018 roku, podczas gdy stosunek służbowy powoda przekształcił się w stosunek pracy wobec przyjęcia złożonej mu propozycji zatrudnienia z dniem 1 czerwca 2017 roku.

Mając powyższe na uwadze pełnomocnik pozwanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik powoda w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2019 roku, wydanym w sprawie sygn. akt V Pa 63/19 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim:

1. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie „2” (drugim) w ten sposób, że powództwo o odprawę oddalił,
2. oddalił apelację w pozostałej części,
3. zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu.

Sąd II instancji zaakceptował i przyjął za własny na potrzeby rozpoznania apelacji stan faktyczny ustalony przez Sąd Rejonowy. Zdaniem Sądu Okręgowego apelacja strony pozwanej zasługiwała na częściowe uwzględnienie z uwagi na trafność zarzutu naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 250 ust 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej oraz art. 170 ust 1 w zw. z art. 170 ust 3 i 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku

Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, co doprowadziło do przyznania powodowi odprawy.

Sąd Okręgowy zważył, iż zgodnie z art. 250 ustęp 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej, obowiązującej od dnia 1 marca 2017 roku, funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3. Do sytuacji prawnej powoda nie ma zastosowania art. 250 ust 4, gdyż przepis ten dotyczy funkcjonariuszy zwolnionych ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją nowoutworzonych jednostek organizacyjnych KAS, a nie funkcjonariuszy których stosunki służbowe wygasły lub uległy przekształceniu na podstawie art. 170 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

Sytuacji prawnej powoda nie regulują także przepisy art. 170 ust 1 w zw. z art. 170 ust 3 i 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

Stosownie do treści art. 170 ustęp 1 przepisów wprowadzających ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej stosunki pracy osób zatrudnionych w jednostkach KAS, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2, 3 i 6 ustawy, o której mowa w art. 1 oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę w jednostkach KAS, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 6 ustawy, o której mowa w art. 1, wygasają:

- 1) z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017 r., nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby;
- 2) po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik albo funkcjonariusz złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017 r.

W takim przypadku, o którym mowa w ust. 1 art. 170 p.w. ustawę o KAS, wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza traktuje się jak zwolnienie ze służby (art. 170 ustęp 3 p.w. ustawę o KAS), a pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu

ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3 czyli ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1799), która w art. 163 ustęp 4 przewiduje, że funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3 art. 163 (art. 170 ustęp 4 p.w. ustawę o KAS).

Powód jako funkcjonariusz [REDAKTOWANE] otrzymał w dniu 15 maja 2017 roku pismną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w [REDAKTOWANE] na podstawie art. 170 ustęp 2 p.w. ustawę o KAS i propozycję przyjął. W związku z powyższym od dnia 1 czerwca 2017 roku stał się pracownikiem cywilnym. Powód nie kwestionował przedłożonej mu propozycji zatrudnienia na drodze sądowej, co oznacza że wyraził zgodę na kontynuowanie zatrudnienia na warunkach stosunku pracy. W takiej sytuacji nie ma do niego zastosowania przepis art. 170 ustęp 1, 3 i 4 p.w. ustawę o KAS. Ten dotyczy wyłącznie tych funkcjonariuszy, którzy nie otrzymali pismnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia oraz tych, którzy złożyli oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby. Tylko taki sposób wygaśnięcia stosunku służbowego funkcjonariusza zgodnie z art. 170 ustęp 3 p.w. ustawę o KAS traktuje się jak zwolnienie ze służby, które zgodnie z art. 170 ustęp 4 p.w. ustawę o KAS daje prawo do odprawy w związku z wygaśnięciem dotychczasowego stosunku służby. Wiąże się to z celem jakemu ma służyć odprawa. Odprawa jest świadczeniem, które ma rekompensować utratę pracy, a powód tej pracy nie stracił, gdyż kontynuuje zatrudnienie w ramach pracowniczego stosunku.

Biorąc pod uwagę, że brak było podstawy prawnej do zasądzenia powodowi odprawy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2 i powództwo o odprawę oddalił.

Odmienne przedstawia się natomiast kwestia związana z żądaniem wydania świadectwa służby. Okoliczność, że stosunek służby powoda w związku z przyjęciem propozycji zatrudnienia przekształcił się na podstawie art. 171 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej w stosunek pracy nie oznacza, jak chce apelujący, braku podstawy prawnej do wydania świadectwa służby.

Przepisy wprowadzające ustawę o KAS nie przewidują obowiązku wydania świadectwa służby w sytuacji przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy w okolicznościach ustalonych w niniejszej sprawie (tj. w związku z wprowadzeniem reformy i złożeniem propozycji zatrudnienia).

Wydanie świadectwa służby reguluje natomiast art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 508), która weszła w życie w dniu 1.03.2017 r. W myśl tego przepisu funkcjonariusz zwolniony ze służby albo którego stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 182 pkt 2, albo wydany ze Służby Celno-Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

Przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy powoduje faktyczne zwolnienie ze służby, gdyż stosunek służby ulega zakończeniu. Powód nie jest już bowiem funkcjonariuszem [REDAKTURA] a pracownikiem [REDAKTURA]. Zdarzenie to mieści się zatem w dyspozycji art. 188 ust. 1 ustawy o KAS. Należy zaznaczyć, że funkcjonariusze, którzy nie otrzymali propozycji zatrudnienia w ogóle lub odmówili przyjęcia propozycji, otrzymali świadectwo służby na podstawie art. 170 ustęp 4 p.w. ustawę o KAS, gdyż ustawodawca taki sposób wygaśnięcia stosunku [REDAKTURA] uznał za zwolnienie ze [REDAKTURA]. Stosunek [REDAKTURA] powoda uległ zakończeniu tak samo jak stosunek służby funkcjonariuszy, którzy nie otrzymali propozycji zatrudnienia albo odmówili jej przyjęcia. Zdaniem Sądu Okręgowego brak jakichkolwiek podstaw prawnych do różnicowania sytuacji prawnej w/w funkcjonariuszy.

Słuszność tego stanowiska znajduje potwierdzenie w późniejszych działaniach ustawodawcy. Ustawą zmieniającą z 11.05.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1321) w art. 174 ustawy o KAS dodano ust. 10, zgodnie z którym przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo

Wprawdzie zmiana ta wprowadzona została od 01.01.2018 r., więc powód - jak słusznie podnosi apelujący - nie był nią objęty w dacie przekształcenia stosunku służbowego, ale w dacie wystąpienia z wnioskiem o wydanie świadectwa (27 luty 2019 rok) już tak.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację kwestionującą wydanie świadectwa służby jako bezzasadną.

Powyższe rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 9 grudnia 2019 roku w części uwzględniającej apelację strony pozwanej (oddalającej powództwo o odprawę) powód zaskarżył skargą kasacyjną wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie przez Sąd Najwyższy co do istoty sprawy poprzez zasądzenie na rzecz powoda kwoty 29.042 zł.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2022 roku, wydanym w sprawie sygn. akt I PSKP 64/21 uchylił zaskarżony wyrok w punktach 1 i 3 i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, że przepis art. 250 ust. 4 ustawy o KAS daje możliwość uzyskania odprawy pieniężnej w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby na skutek zniesienia lub reorganizacji jednostki organizacyjnej KAS. Do sytuacji faktycznej i prawnej powoda art. 250 ust. 4 ustawy o KAS nie może mieć jednak zastosowania, gdyż powód nie stał się funkcjonariuszem Krajowej Administracji Skarbowej, ponieważ otrzymał propozycję zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, którą przyjął.

Powód jako funkcjonariusz którego stosunek służbowy wygaś (o czym niżej) nie może też otrzymać odprawy na podstawie ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1969), gdyż ta odprawa przysługuje pracownikowi o statusie członka korpusu służby cywilnej, którego

stosunek pracy wygaś na podstawie art. 170 ust. 1 Przepisów wprowadzających KAS.

Zgodnie z art. 170 ust. 1, 3 i 4 Przepisów wprowadzających KAS, stosunki pracy osób zatrudnionych w (określonych) jednostkach KAS oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę w jednostkach KAS wygasają z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017 r., nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby lub po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik albo funkcjonariusz złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017 r. (ust. 1). W tych przypadkach wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza traktuje się jak zwolnienie ze służby (ust. 3) a pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3 (ust. 4), czyli w rozumieniu ustawy o Służbie Celnej. Według art. 163 ustawy o Służbie Celnej, funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ta ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia (ust. 1). Do okresu służby, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegały wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze (ust. 2) oraz oblicza się ją jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu pracy (ust. 3). Na tych zasadach oraz w określonej tam wysokości odprawa przysługuje również funkcjonariuszowi służby stałej zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej (ust. 4).

Z treści przedstawionych przepisów wynika, że zarówno uchylana ustawa o Służbie Celnej, jak i Przepisy wprowadzające KAS uzależniają prawo do odprawy pieniężnej od warunków, których skarżący formalnie nie spełnił. Przepis art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej przewiduje bowiem przyznanie

odprawy pieniężnej funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej na zasadach na przewidzianych dla funkcjonariuszy przechodzących na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy. Przepis art. 170 Przepisów wprowadzających KAS prawo do takiej odprawy wiąże natomiast z nieotrzymaniem przez funkcjonariusza pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia lub pełnienia służby, bądź z odmową przyjęcia warunków określonych w tej propozycji. Ze stanu faktycznego sprawy wynika tymczasem, że powód przyjął złożoną w trybie art. 167 ust. 5 Przepisów wprowadzających KAS propozycję zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w [REDAKTOWANO] na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Sąd Najwyższy w pełni podzielił wykładnię przedstawioną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19, w uzasadnieniu której stwierdzono, że - zawierając umowę o pracę - strony stosunku służbowego jednocześnie przyjmują, iż ulega zakończeniu dotychczasowy administracyjnoprawny stosunek służbowy funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Nie jest to jednak "przekształcenie", w którym nowy stosunek pracy zastępuje poprzedni, czyli przykładowo jak w odnowieniu z art. 506 k.c., lecz sytuacja, w której poprzedni stosunek służby ulega zakończeniu i strony zawierają nowy (odrębny) stosunek prawny (stosunek pracy). Ta zmiana ma u podstaw ukształtowaną ustawą alternatywę, w której istnieje wybór między przyjęciem propozycji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę a wygaśnięciem stosunku służbowego. Wybór zatrudnienia pracowniczego nie oznacza zatem, że stosunek służbowy nie kończy się. Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi do zwolnienia z dotychczasowej służby. W konsekwencji powyższego Sąd Najwyższy przyjął w tej uchwale stanowisko, że były funkcjonariusz celny ma prawo do otrzymania świadectwa służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy o KAS w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 Przepisów wprowadzających KAS.

Powyższe daje podstawę do stwierdzenia, że ustawodawca nie ustanowił regulacji prawnej przyznającej prawo do odprawy pieniężnej w przypadku, w którym funkcjonariusz służby celnej otrzymuje propozycję zawarcia umowy o pracę i ją przyjmuje, decydując się na kontynuowanie zatrudnienia, lecz już nie

w ramach służby, ale na podstawie stosunku pracy. Chociaż w tym przypadku mamy do czynienia z wygaśnięciem stosunku służbowego (administracyjnoprawnego), to nie istnieje przepis, z którego wyraźnie wynikałoby przysługiwanie prawa do odprawy pieniężnej. Sąd Najwyższy wskazał, że wobec tego możliwe jest przyjęcie dwóch kierunków wykładni.

Pierwszy kierunek, według którego mamy do czynienia z zaniechaniem ustawodawczym i brakiem podstawy prawnej nabycia prawa do odprawy przez funkcjonariusza [REDAKTURA] którego stosunek służbowy wygaś, ale przyjął on propozycję zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Wykładnię tę uzasadnia argumentacja, że prawo do tej odprawy nie ma powszechnego charakteru a sytuacja prawna takiego funkcjonariusza jest "lepsz" niż w przypadku nieotrzymania propozycji dalszej służby (pracy) lub odmowy ich podjęcia, gdyż jako pracownik ma on zapewnione kontynuowanie zatrudnienia (choć na zmienionych warunkach).

Drugi kierunek wykładni polega na przyjęciu wystąpienia pominięcia prawodawczego, z którym mamy do czynienia wtedy, gdy zakres regulacji jest zbyt wąski lub gdy w określonym akcie normatywnym występuje pominięcie istotnych kwestii mających znaczenie z perspektywy koniecznego poszanowania zasad i wartości konstytucyjnych (por. przykładowo R. Stefanicki: Zaniechanie a pominięcie ustawodawcze. Spór o granice kognicji Trybunału Konstytucyjnego, Przegląd Sądowy 2017 nr 1, s. 47). Takie pominięcie prawodawcze (które nie było przedmiotem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego) może być "naprawione" przez sąd przy pomocy reguł wykładni funkcjonalnej i systemowej przepisu (zob. A. Górski: Sposoby usuwania wadliwości procesu tworzenia prawa przez sądy administracyjne, Przegląd Sądowy 2021 nr 2, s. 89). Z treści Przepisów wprowadzających KAS wynika, że wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza, który nie otrzymał propozycji zatrudnienia oraz funkcjonariusza, który odmówił propozycji zatrudnienia traktuje się jako zwolnienie ze służby w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej. W aspekcie prawa do otrzymania świadectwa służby funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, który przyjął propozycję pracowniczego zatrudnienia nie może być w innej (gorszej) sytuacji, czyli pozostać bez świadectwa służby (tak uchwała III PZP 7/19). Istnieje zatem możliwość uznania takiego samego zapatrywania w odniesieniu do prawa do

odprawy pieniężnej i wypełnienia luki w drodze analogii przez przyjęcie, że funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej, którego stosunek służbowy wygasł a następnie uległ "przekształceniu" w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 Przepisów wprowadzających KAS, przysługuje odprawa na podstawie art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej w związku ze stosowanym odpowiednio art. 170 ust. 3 i 4 Przepisów wprowadzających KAS. Podstawa do przyjęcia poglądu o przysługiwaniu odprawy w takiej sytuacji wynika z prokonstytucyjnej wykładni przepisów ustawowych, uwzględniających zasadę równości wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP). Sąd Najwyższy dostrzega, że funkcjonariusz, który przyjął propozycję nawiązania umowy o pracę, utrzymuje (kontynuuje) zatrudnienie, a więc jest w "lepiej" sytuacji (w każdym razie odmiennej) niż funkcjonariusz (pracownik), którego stosunek służbowy (stosunek pracy) wygasł wobec nieotrzymania propozycji dalszej służby (pracy) lub odmowy ich podjęcia. Należy jednak mieć na względzie, że wygaśnięcie stosunku służbowego w ramach tzw. "ucywilnienia" powoduje dla funkcjonariusza pozostającego w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę cały szereg niekorzystnych konsekwencji uzasadniających odprawę za "utrata munduru" (wymienionych szczegółowo w skardze kasacyjnej, na przykład niemożność nabycia prawa do emerytury na zasadach przysługujących funkcjonariuszom; por. też. pozbawienie stopni oficerskich nadawanych dożywotnio, powołane przez S. Płazka: "Przekształcenie" stosunku służbowego celnika w stosunek pracy, *Roczniki Administracji i Prawa* 2021 Zeszyt specjalny I, Księga jubileuszowa prof. B.M. Cwiertniaka, s. 387-398; por. też: S. Płazek: Wygaśnięcie stosunków pracy z mocy prawa w administracji publicznej, *PiZS* 2019 nr 2, s. 22; B. Bury: Sądowa weryfikacja wygaszania stosunków pracy w sferze administracji publicznej, *Studia z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej* 2020 nr 3, s. 195; E. Ura: Zatrudnienie funkcjonariuszy w administracji celno-skarbowej po reformie, *Studia z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej* 2021 nr 4, s. 243).

Sąd Najwyższy uznał, iż wyboru przedstawionych wyżej sposobów dokonania wykładni nie można jednak przesądzić w sposób jednoznaczny przy rozpoznaniu niniejszej skargi kasacyjnej. Ocena rozpoznawanego stanu faktycznego i decyzja o ewentualnym przyznaniu powodowi odprawy lub odmowie jej przyznania pozostawiona musi być Sądowi drugiej instancji, przy

ponownym rozpoznaniu sprawy, czego przyczyną jest niewłaściwe oznaczenie strony pozwanej, a w konsekwencji brak właściwej jej reprezentacji i zastępstwa w postępowaniu kasacyjnym przed Sądem Najwyższym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w sprawach z zakresu prawa pracy dotyczących spraw o roszczenia funkcjonariuszy służb mundurowych stroną jest (powinien być) Skarb Państwa. Są to przykładowo sprawy (żołnierzy zawodowych; funkcjonariuszy Służby Więziennej; funkcjonariuszy Straży Granicznej; por. uchwałę składu siedmiu sędziów z dnia 26 stycznia 2006 r., III PZP 1/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 227; funkcjonariuszy celnych; por. uchwałę z dnia 8 czerwca 2010 r., II PZP 5/10, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 279), których zatrudnienie ma źródło w stosunku administracyjnoprawnym, a nie w stosunku pracy. W tym zakresie utrwalony jest w judykaturze pogląd, że takie sprawy - jako przekazane z mocy przepisów szczególnych - są rozpoznawane w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy, ale państwowa jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej nie ma w nich własnej zdolności sądowej i procesowej (nie stosuje się art. 460 § 1 k.p.c.), gdyż nie jest pracodawcą (art. 3 k.p.), ponieważ nie istnieje stosunek pracy (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2013 r., III PZP 4/13, OSNP 2014 Nr 1, poz. 1 oraz z dnia 22 września 2016 r., III PZP 7/16, OSNP 2017 Nr 4, poz. 37; Palestra 2017 nr 4, s. 87, z głosą T. Przesławskiego; OSP 2017 Nr 10, poz. 101, z głosą M. Grześków; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 r., I PK 226/08, OSNP 2011 nr 3-4, poz. 33 i postanowienie z dnia 4 grudnia 2014 r., III BP 2/14, LEX nr 1616906 oraz A. Machnikowska: Rozdział 14 Uczestnicy postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy (w:) System prawa pracy. Tom VI. Procesowe prawo pracy, pod. red. K.W. Barana, Warszawa 2016; M. Dziurda: Skarb Państwa w procesie cywilnym - problemy wciąż aktualne, Polski Proces Cywilny 2016 nr 3, s. 373; T. Kuczyński: Obowiązek równego traktowania i przeciwdziałania mobbingowi w niepracowniczym stosunku służbowym, PiZS 2017 nr 10, s. 2; M. Dziurda: Szczególna zdolność sądowa, Warszawa 2019; M. Grześków: Nawiazywanie stosunków zatrudnienia w służbach zmilitaryzowanych, Warszawa 2020).

Tym samym taka sprawa rozpoznawana jest w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy, ale nie stosuje się art. 460 § 1 k.p.c. W aspekcie materialnoprawnym w takich sprawach legitymowany biernie jest Skarb Państwa (nie jednostka organizacyjna, w której funkcjonariusz pełni

służbę, gdyż nie ma ona przymiotu pracodawcy w rozumieniu art. 3 k.p.), a w aspekcie procesowym zdolność sądową i procesową ma Skarb Państwa reprezentowany przez organ jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie lub organ jednostki nadrzędnej (art. 67 § 2 k.p.c.). Wobec tego obowładają w takich sprawach zasady reprezentacji procesowej Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną, w tym wyłączone zastępstwo Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym (art. 4 i 7 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 2180 z późn. zm.; por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2012 r., I PK 163/12, LEX nr 1515356 i z dnia 9 maja 2019 r., I PK 245/17, OSNP 2020 Nr 6, poz. 49 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2014 r., II PK 98/13, OSNP 2015 Nr 3, poz. 37).

W rozpoznawanej sprawie powód jest już pracownikiem, a jego pracodawcą jest [REDAKOWANE]. Jednakże roszczenie o odprawę pieniężną jest wywodzone z administracyjnoprawnego stosunku służbowego, a więc stroną pozwaną powinien być Skarb Państwa reprezentowany przez właściwą [REDAKOWANE] (teza 2. uchwały z dnia 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19), zastępowany przed Sądem Najwyższym wyłącznie przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej (por. przykładowo: wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CSK 403/12, OSP 2013 Nr 11, poz. 111, z glosą M. Dziurdy; z dnia 20 marca 2014 r., II CSK 326/13, OSNC-ZD 2015 nr C, poz. 31; z dnia 26 marca 2014 r., V CSK 234/13, LEX nr 1478718; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2014 r., II PK 98/13, OSNP 2015 Nr 3, poz. 37; G. Bieniek, H. Pietrzkowski: Reprezentacja Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2013; K. Sadowski: Skutki naruszenia obowiązku wykonywania zastępstwa procesowego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, LEX/el. 2014; Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego, pod red. A. Jakubeckiego, Warszawa 2015 - art. 67; Prokuratoria Generalna RP. Komentarz, pod red. L. Boska i M. Dziurdy, Warszawa 2019 - art. 7; A. Nawojska-Fahrenholz: Reprezentacja podmiotów niebędących osobami fizycznymi w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2020 - Rozdział IV pkt 6.1. i 6.3.).

Jest to wprowadzić w znacznej części problem legitymacji biernej. Możliwe jest jednak (w postępowaniu apelacyjnym) sprostowanie przez Sąd Okręgowy

niewłaściwego oznaczenia strony pozwanej, co do tożsamości której nie ma wątpliwości (chodzi o niewłaściwe oznaczenie strony, a nie o niewłaściwy dobór podmiotów procesu). W orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że na podstawie art. 350 § 1 k.p.c. można sprostować niewłaściwe oznaczenie strony, bez konieczności podmiotowego przekształcenia powództwa (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 18 czerwca 1998 r., II CKN 817/97, OSNC 1999 Nr 1, poz. 16; z dnia 9 sierpnia 2000 r., I CKN 749/00, LEX nr 52784; z dnia 10 grudnia 2001 r., I PZ 93/01, OSNP 2003 Nr 24, poz. 597; z dnia 9 sierpnia 2005 r., III PK 63/05, OSNP 2006 nr 11-12, poz. 180; z dnia 13 października 2008 r., II CSK 187/08, LEX nr 577164; z dnia 28 października 2009 r., I PK 95/09, LEX nr 558565 oraz z dnia 14 września 2016 r., III CSK 309/15 LEX nr 2186573; por. w literaturze: T. Ereciński (red.), P. Grzegorzczak, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, K. Weltz: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V, Warszawa 2016 - art. 350; M. Szymanowski: Granice sprostowania orzeczenia w postępowaniu cywilnym, skutki ich przekroczenia, próba nowego spojrzenia, Radca Prawny. Zeszyty naukowe 2018 nr 1, s. 79; M. Odrowska-Stasiak: Rektyfikacja wyroków w procesie cywilnym, Łódź 2020. Rozprawa doktorska przygotowana w Katedrze Postępowania Cywilnego, s. 143, 173 i 177).

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ oraz art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim na podstawie art. 350 §§ 1 i 3 k.p.c. sprostował oznaczenie strony pozwanej w komparycji i sentencji zaskarżonego wyroku w ten sposób, że w miejsce [REDAKTOWANO]

[REDAKTOWANO] oznaczył stronę pozwaną jako: [REDAKTOWANO]

[REDAKTOWANO] Powód wystąpił bowiem z roszczeniami mającymi swoje źródło w administracyjnoprawnym stosunku służbowym, które wprawdzie podlegają rozpoznaniu w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy, niemniej jednak państwowa jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej (w realiach sprawy niniejszej [REDAKTOWANO])

[REDAKTOWANO] nie ma wówczas własnej zdolności sądowej i procesowej (por. powołane powyżej uchwały Sądu Najwyższego w sprawach III PZP 4/13 i III PZP 7/16). W aspekcie materialnoprawnym legitymowanym biernie jest [REDAKTOWANO]

natomiast zdolność sądową i procesową ma Skarb Państwa reprezentowany przez organ jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie lub organ jednostki nadrzędnej (art. 67 § 2 k.p.c.). W konsekwencji stroną pozwaną w sprawie niniejszej winien być Skarb Państwa reprezentowany przez [REDAKTURA]. Wskazać należy, iż dokonane w opisany powyżej sposób sprostowanie koryguje niewłaściwy sposób oznaczenia strony pozwanej, co do której tożsamości nie ma wątpliwości. Na podstawie powołanego powyżej art. 350 § 3 k.p.c. sąd drugiej instancji może sprostować z urzędu wyrok sądu pierwszej instancji, przy czym uprawnienia sądu odwoławczego w tej kwestii dotyczą także orzeczenia w niezaskarżonej części (por. orz. Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1970 r. I CR 321/70 - OSNCP 1971, z. 2, poz. 39, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 20 sierpnia 2008 r., I ACa 543/08).

Uwzględniając wyrok Sądu Okręgowego z dnia 9 grudnia 2019 roku oraz Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2022 roku należy wskazać, że kwestia wydania powodowi świadectwa służby została już prawomocnie rozstrzygnięta. Przedmiotem sporu pozostaje natomiast żądanie zapłaty odprawy. W tym zakresie strona pozwana formułowała w wywiedzionej przez siebie apelacji zarzuty naruszenia przez Sąd I Instancji prawa materialnego – art. 250 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej oraz art. 170 ust. 1 w zw. z art. 170 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, co miało doprowadzić do zasądzenia na rzecz powoda odprawy mimo braku ku temu podstaw.

Ustalenia faktyczne dokonane w rozpoznawanej sprawie przez Sąd I instancji Sąd Okręgowy traktuje jako własne, uznając je za wystarczające do rozpoznania apelacji.

W ocenie Sądu Okręgowego po ponownym rozpoznaniu sprawy apelacja strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Wprawdzie ustawodawca nie ustanowił regulacji prawnej przyznającej prawo do odprawy pieniężnej w przypadku, w którym funkcjonariusz służby celnej otrzymuje propozycję zawarcia umowy o pracę i ją przyjmuje, decydując się na kontynuowanie zatrudnienia, lecz już nie w ramach służby, ale na

podstawie stosunku pracy, niemniej jednak nie przesądza to o bezzasadności żądania powoda. Zdaniem Sądu Okręgowego wystąpiło bowiem pominięcie prawodawcze, które – dla wyeliminowania tej wadliwości procesu tworzenia prawa – wymaga zastosowania reguł wykładni funkcjonalnej i systemowej.

Podstawą oceny, czy rozwiązanie stanowi zaniechanie, czy też pominięcie legislacyjne, powinno być zdiagnozowanie w oparciu o to, czy materie pozostawione poza zakresem danego przepisu oraz te w nim unormowane wykazują jakościową tożsamość, a w każdym razie daleko idące podobieństwo (por. R. Stefanicki: Zaniechanie a pominięcia ustawodawcze. Spór o granice kognicji Trybunału Konstytucyjnego, opubl. Przegląd Sądowy 2017/1/47).

Jak wskazano powyżej, wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza, który nie otrzymał propozycji zatrudnienia oraz funkcjonariusza, który takiej propozycji nie przyjął traktowane jest jak zwolnienie ze służby w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej. W kontekście prawa do otrzymania świadectwa służby funkcjonariusz [REDAKTURA] który przyjął propozycję zatrudnienia pracowniczego także świadectwo służby otrzymuje, ponieważ stosunek służbowy ulega zakończeniu i jest to okres zamknięty (por. uchw. Sądu Najwyższego III PZP 7/19). Zdaniem Sądu Okręgowego uzasadnionym jest analogiczne zapatrywanie w kwestii prawa do odprawy pieniężnej i wypełnienie istniejącej luki prawnej w drodze analogii. Prowadzi to do konstatacji, że funkcjonariuszowi [REDAKTURA] którego stosunek służbowy wygasał i który to funkcjonariusz przyjął propozycję zatrudnienia pracowniczego (art. 171 ust. 1 Przepisów wprowadzających KAS) przysługuje odprawa na podstawie art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej w zw. ze stosowanym odpowiednio art. 170 ust. 3 i 4 Przepisów wprowadzających KAS. Znajduje to swoje uzasadnienie w prokonstytucyjnej wykładni w procesie sądowego stosowania prawa, którego normatywnym źródłem jest art. 8 Konstytucji. Czyni to koniecznym uwzględnienie zarówno norm, jak i zasad oraz wartości konstytucyjnych. W szczególności równości wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 ust. 1 Konstytucji).

Jest poza sporem, że funkcjonariusz przyjmujący propozycję zatrudnienia w ramach stosunku pracy jest w sytuacji odmiennej od funkcjonariusza, który takiej propozycji nie otrzymał lub jej nie przyjął. Ta odmiennność nie uzasadnia

jednak odmowy przyznania funkcjonariuszowi podejmującemu zatrudnienie pracownicze odprawy w związku z zakończeniem stosunku służbowego. Dalece bardziej istotne dla sytuacji prawnej takiego funkcjonariusza są bowiem konsekwencje związane z zakończeniem stosunku służby, które są jednocześnie analogiczne z funkcjonariuszami, którzy propozycji zatrudnienia nie otrzymali lub nie przyjęli. Dotyczy to w szczególności stabilności zatrudnienia w ramach administracyjnoprawnego stosunku służbowego oraz świadczeń przewidzianych dla służb mundurowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Koszty procesu poniesione przez powoda w postępowaniu przed Sądem Okręgowym i Sądem Najwyższym obejmują: opłatę od skargi kasacyjnej w kwocie 30 zł, koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym 2.145 zł (120 zł od roszczenia o wydanie świadectwa służby i 2.025 zł od roszczenia o zapłatę – $75\% \times 2.700$ zł) oraz koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym 2.025 zł (od roszczenia majątkowego), przy czym uwzględniono fakt, że w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym reprezentowali powoda różni pełnomocnicy, łącznie stanowi to kwotę 4.200 zł. Dlatego też na podstawie art. 98 §§ 1 i 3 k.p.c. zasądzono od [REDAKTOWANO] na rzecz [REDAKTOWANO] kwotę 4.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym.

